

2014 -11- 05

Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai

2014 -11- 05 Nr. S-4735
2014-10-28 Nr. R2-2685

DĖL GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO BEI PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ TVARKYMO PASLAUGŲ KAINŲ NUSTATYMO METODIKOS PROJEKTO

Susipažinus su *Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos* (toliau –Metodika) projektu, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Metodikos projekto 33 punkte nurodyta, kad „*Ūkio subjektas Reguliavimo apskaitos sistemoje investicijų grąžą turi išskirti kaip atskirą sąnaudų grupę*“. Investicijų grąža, vadovaujantis Metodikos projekto 46.8.1 punktu, apskaičiuojama kaip investicijų grąžos normos ir reguliuojamo turto apimties sandauga, yra vertinama skaičiuojant kainas. Nėra aišku, kaip ji turėtų būti suskaičiuojama reguliavimo apskaitoje ir pateikiama Metodikos projekto 4 priedo 8 eil. bei kur apskaitomos investicijų grąžos sąnaudos ataskaitinio laikotarpio pelno (nuostolių) atskaitoje (3 priedas). Taip pat nėra paaiškinta, kaip investicijų grąža turėtų būti vertinama kiekvienai veiklos ir plėtros plane numatyta priemonei (29 priedas). Siūlome papildyti Metodiką tai išaiškinant.

2. Vadovaujantis Metodikos projekto 24 punktu, skaičiuojant ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudas, taikomi *Komisijos nustatyti ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpiai*. Be to, vadovaujantis Metodikos projekto 33 punktu, ūkio subjektas Reguliavimo apskaitoje investicijų grąžą turi išskirti kaip atskirą sąnaudų grupę. Tačiau Derinimo pažymyje (1.3 punktas) nurodyta, kad 3 priede „*Ataskaitinio laikotarpio pelno (nuostolių) ataskaita*“ pateikti „*duomenys neturi sutapti su Bendrovės ataskaitinio laikotarpio pelno (nuostolių) ataskaita, ruošiamą vadovaujantis LR Buhalterinės apskaitos įstatymu. Turi sutapti tik galutinis rezultatas*“.

Vien dėl aukščiau paminėtų ilgalaikio turto apskaitos skirtumų ir investicijų grąžos sąnaudų, kurios nėra apskaitomos buhalterinėje apskaitoje, pagal RAS reikalavimus parengtoje ataskaitinio laikotarpio pelno (nuostolių) ataskaitoje (3 priedas) grynasis bendrovės pelnas nesutaps su buhalterinės apskaitos pelno (nuostolių) ataskaitos ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatu.

Manome, kad turėtų būti aiškiai nurodyta Metodikoje ar turi sutapti galutinis įmonės veiklos rezultatas Reguliavimo apskaitoje su buhalterinės apskaitos pelno (nuostolių) ataskaitoje nurodytu veiklos rezultatu.

3. Nėra aišku kaip turi būti sudaromas „*Ataskaitinio laikotarpio balansas*“ (Metodikos 2 priedas): ar pagal buhalterinės apskaitos ar pagal RAS duomenis? (Buhalterinėje ir RAS apskaitoje skirsis IT likutinės vertės, dotacijų ir subsidijų sumos, nurašyto, perleisto ilgalaikio turto su likutine verte pelnas (nuostolis) ir t.t.). Metodikoje arba jos 2 priedo lentelėje tai turėtų būti paaiškinta.

Uždaroji akcinė bendrovė
Vytauto g. 103. LT 77160 Šiauliai
Tel. (8 41) 525 550
Faks. (8 41) 592 266
El. p. office@šiauliuvandenys.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 144133366
PVM mokėtojo kodas LT441333610

A. s. LT37 7180 0000 0246 7590
AB Šiaulių bankas

4. Metodikos projektas papildytas 31.2.11 punktu, nurodančiu, kad vykdant sąnaudų paskirstymą ūkio subjektui draudžiama paslaugoms ir verslo vienetams priskirti „nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo ilgalaikio turto vienetų vertės, susijusių su skirtumu tarp Komisijos nustatytų (pagal Metodiką) ir Ūkio subjekto taikomų ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpių“.

Tačiau tokia sąnaudų grupė nėra apskaitoma buhalterinės apskaitos balansinėse sąskaitose, taip pat nėra numatyta pagal Metodikos 22 punktą kaip sąnaudų grupė Reguliavimo apskaitos sistemoje. Nors šios sąnaudos būtų apskaitomos RAS apskaitoje, veiklos rezultatas nesutaps su buhalterinės apskaitos veiklos rezultatu. Siūlome naikinti Metodikos projekto 31.2.11 punktą.

5. Metodikos projekto 10.24 punkte *Reguliuojančios institucijos* terminu kaip reguliuojanti institucija įvardijama ne tik Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, bet ir savivaldybės institucija, kurios kompetencija - nustatyti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo bazinės kainas (vadovaujantis naujos redakcijos Įstatymu tai savivaldybių tarybos).

Vadovaujantis Metodikos projekto 36 punktu, Reguluojamos apskaitos sistemos aprašas su atitinkamais priedais turi būti teikiamas Reguliuojančiajai institucijai, vadovaujantis 37 punktu, įmonė „apie naudojamos Reguliavimo apskaitos sistemos, kurios pagrindu verslo vienetams yra paskirstomos pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas, pakeitimus Ūkio subjektas privalo pranešti **Reguliuojančiajai institucijai**“, pagal 38 punktą „Ūkio subjektas, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (finansiniams metams), ne vėliau kaip iki kito ataskaitinio laikotarpio penkto mėnesio pirmos dienos, parengia ir pateikia **Reguliuojančiajai institucijai** metinę atskaitomybę, kuri turi būti pakankamai išsami, kad **Reguliuojančioji institucija** galėtų visiškai įsitikinti, kad ataskaitiniu laikotarpiu Ūkio subjekto naudota Reguliavimo apskaitos sistema įgyvendino Apskaitos atskyrimo taisykles <...>“ ir pan., t.y. visi aukščiau paminėti dokumentai turi būti teikiami ir savivaldybių taryboms.

Pagal Metodikos projekto 45 ir 46 punktus nurodoma, kad skaičiuojant bazinio laikotarpio kintamas ir pastovias sąnaudas „efektyvumo užduotis nustato **Reguliuojančioji institucija**“ (t.y. Kainų komisija), todėl siūlome Metodikos projekto 10.24 punktą pakoreguoti, reguliuojančią instituciją paliekant tik Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją.

6. Metodikos projekto 46.8.2 punkte nurodyta, kad skaičiuojant kainas taikoma investicijų grąžos norma, nustatoma kaip vidutinė svertinė kapitalo kaina, tačiau Metodikos projektas papildytas 46.8.4. punktu, kuriame pažymima, kad „*investicijų grąžos maksimali vertė nustatoma tokia, kad Ūkio subjekto pelningumas neviršytų 5 proc.*“. Tokiu atveju, nebėra aišku, kaip suskaičiuotose kainose bus vertinamas pelningumo rodiklis (ar kaip maksimali grąžos norma ar kaip pelno proc. nuo būtinųjų sąnaudų, kuris negali būti didesnis nei 5 proc.).

Siūlytume 46.8.4. punktą reformuluoti ir jį išdėstyti taip: „*Investicijų grąžos maksimali vertė, taikoma bazinėms kainoms, (vidutinė svertinė kapitalo kaina (WACC)) negali viršyti 5 procentų.*“.

Nekeičiant 46.8.4. punkto formuluotės ir paliekant numatytą ribojimą, turėtų būti patikslintas šis punktas, aiškiai įvardijant apie kokį pelningumo rodiklį yra kalbama, t.y. kas būtų vertinama: lyginamas pelnas ar pajamos ir su koku pasirinktu dydžiu – apyvarta, kapitalu, turtu ir pan. Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad pagal Komisijos patvirtintą *Ūkio subjektų technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumo įvertinimo tvarkos aprašą*, grynajam pelningumui esant didesniai nei 15 proc. ir turto grąžai esant didesnei nei 5 proc. yra suteikiami atitinkamų rodiklių įvertinimui 5 balai. Esant rodiklių reikšmėms mažesnėms pagal finansinių rodiklių konvertavimo matricą yra suteikiami mažesni įvertinimai, kas neigiamai įtakoja bendrą galimą surinkti balų dydį, rodanti įmonės finansinį pajėgumą, kuris yra svarbus išduodant įmonėms veiklos licencijas.

7. Susipažinus su derinimo pažyma, matyti, kad didžioji dalis teikusių pastabas tiek Geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų, paviršinių nuotekų tvarkytojų apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu bei su sąnaudų paskirstymu susijusių reikalavimų

aprašo projektui, tiek Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos projektui, pažymėjo kylančią problemą dėl Metodikos įsigaliojimo terminų. Atsižvelgiant į tai, kad derinimo pažymoje nurodyta (3.1 punktą), kad į šią pastabą „Atsižvelgta iš dalies. Patvirtinus Metodiką, Komisija teiks viešą išaiškinimą dėl Metodikos taikymo“, manome, kad termino atidėjimo klausimas turėtų atsispindėti ir pačiame nutarime, pažymint nuo kada įsigalioja apskaitos atskyrimo ir kainų skaičiavimams taikytini nauji reikalavimai. Siūlome nutarimą papildyti punktu, kuriame būtų nurodyta:

„Šios Metodikos nuostatos taikomos skaičiuojant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainas ir teikiant metines atskaitomybes pasibaigus 2015 metų ataskaitiniam laikotarpiui“

Palikus esamą nutarimo projekto redakciją, Metodika ir visi reikalavimai, susiję su apskaitos atskyrimu ir reguliavimo apskaita, įsigalios kitą dieną po jų paskelbimo Teisės aktų registre, nes pačiame nutarime nebus nustatyta vėlesnė jo įsigaliojimo data.

8. Sujungus Geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų, paviršinių nuotekų tvarkytojų apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu bei su sąnaudų paskirstymu susijusių reikalavimų aprašą bei Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodiką būtų tikslinga apjungti ir suvienodinti kai kurias teikiamų duomenų lenteles (taip sumažinant Metodikos projekto priedų skaičių), nes didžiojoje šių lentelių dalyje yra pateikiami tie patys duomenys už ataskaitinį laikotarpį. Kadangi tiek metinė atskaitomybė, tiek medžiaga kainų (bazinių kainų, perskaičiuotų bazinių kainų) derinimui bus teikiama kasmet, būtų tikslinga pildyti ne skirtingas, o tas pačias lenteles, nes jose pateikiama informacija dubliuojasi (pvz., yra dvi pelno (nuostolių) ataskaitos (3 ir 15 priedai); 18 priedo „Darbuotojų skaičius ir jų vidutinis darbo užmokestis“ 1 dalyje pateikimas darbuotojų skaičius, kuris pateikiamas ir 10 priede; 11 priede „Ataskaitinio laikotarpio energetinio ūkio duomenys“ pateikiamas elektros energijos suvartojimas (tūkst. kWh) dubliuojasi su 19 priedo 3 skirsnyje pateikiamais duomenimis ir pan.).

9. Ilgalaikio turto duomenų 7-9 ir 17 priedų lentelėse prašoma pateikti ilgalaikio turto įsigijimo ir likutinė vertė išskirta ne tik pagal veiklas, bet dar ir pagal turto grupes (pastatai, statiniai, vandentiekio ir nuotekų tinklai, darbo mašinos ir pan.) nors tolimesnėje reguliavimo apskaitos analizėje bei kainų skaičiavimuose tokia informacija nėra naudojama. Manome, kad toks ilgalaikio turto detalizavimas yra perteklinis, todėl siūlytume jo atsisakyti paliekant pateikiamus ilgalaikio turto duomenis grupuojant tik pagal veiklas (iki naujos metodikos įsigaliojimo, turto detalizavimas pagal turto grupes buvo naudojamas siekiant nustatyti įmonėje taikomą nusidėvėjimo metų normatyvą, kuris buvo lyginamas su Komisijos nustatytais nusidėvėjimo normatyvais. Tačiau dabar, reguliavimo apskaitoje ir kainų skaičiavimuose taikant Komisijos nustatytus ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvus, ši analizė manome nebebus aktuali).

Pagarbiai
Generalinis direktorius

Jonas Matkevičius